

Stowarzyszenie Pomiarów, Automatyki i Robotyki – POLSPAR
Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa, Gdańsk, 2017-06-30

Dot: Projektu ustawy o Narodowym Instytucie Technologicznym

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W imieniu Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów, Automatyki i Robotyki – POLSPAR (*National Member Organization of IFAC and IMEKO*), które zrzesza ponad 200-osobową społeczność specjalistycznej kadry automatyków i robotyków oraz inżynierów pomiarów i termometrii, mając na uwadze wieloletni owocny rozwój wielu znanych instytucji naukowo-przemysłowych oraz tradycję współpracy z nimi uczelni i innych instytucji polskiego świata nauki, chciałbym wypowiedzieć się w kwestii proponowanych przez Ministerstwo zmian strukturalnych zawartych w Projekcie ustawy o Narodowym Instytucie Technologicznym. Na podstawie naszego doświadczenia, dotyczącego w szczególności Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów, zwracam się o zadbanie, aby proponowanie zmiany nie zaszkodziły powszechnie uznawanemu dorobkowi takich instytucji.

Uwzględniając argumenty podane w dyskusji, w projektowanym tekście Ustawy oraz w materiałach Projektu ustawy o Narodowym Instytucie Technologicznym i uznając ogólnie celowość utworzenia ogólnobranżowego NIT, opartego na mocnych instytutach, zwracamy uwagę na zagrożenia mogące prowadzić do erozji działalności takich instytucji oraz na możliwości innego rozwiązania problemu słabych instytutów. Przytoczone w materiałach dane kompromitujące niektóre instytuty nie powinny stanowić powodu, aby te najlepsze zginęły w masie oraz straciły autonomię i wszystko to, co jest ich dorobkiem (kadre, *know-how*, aparaturę, maszyny, kooperantów, rynki zbytu, etc.). Za zły przykład mogą posłużyć zniszczone szkoły zawodowe i techniczne, które teraz jest trudno odtworzyć.

Ponadto krytyka struktury „odrębnych organizacji” i wiara w siłę sprawczą i efektywność centralnego sposobu zarządzania trochę kojarzą się z systemem słusznie minionym.

Podejście merytoryczne oraz wszechstronna analiza aktualnej sytuacji i możliwości jej rozwiązania, mogłaby też prowadzić do wniosku, aby nie niszczyć dobrze funkcjonujących Instytucji, które bardzo pozytywnie wpływają na stan narodowej wiedzy naukowej i rozwoju technologii, a raczej wesprzeć je i pozwolić im nadal indywidualnie prowadzić skuteczną działalność naukowo-technologiczną.

Natomiast NIT mogłyby pełnić raczej rolę integratora-inkubatora, który pozwoliłby na stopniowe wygaszanie słabych oraz wzmacnianie tych podległych instytucji, które rozwijają się poprawnie i roszą nadzieję na sukces. Słusznie, zamierzona integracja w centrach kompetencji powinna być prowadzona w zbliżonych obszarach działania instytutów branżowych lub być ograniczona przynajmniej do branż pokrewnych, w ramach których możliwe jest porozumienie i stawianie wspólnych celów.

Pamiętając, że indywidualizm to cecha systemów gospodarczych, które się dobrze rozwijają, pozostawione mocne instytuty o uznanej renomie (PIAP, PIT, IE, czy inne), które przeszłyby odpowiednią ministerialną procedurę weryfikacyjną, mają odpowiednie uprawnienia naukowe, certyfikaty, kategorię i wyniki finansowe, mogłyby nadal być uznanymi liderami w swoich branżach.

W oczekiwaniu na zmiany, które pozytywnie wpłyną na rozwój polskiego przemysłu poprzez wspieranie najnowocześniejszych branż rozwijających się na styku polskiej nauki i przemysłu, z wielką troską przedkładam powyższy środowiskowy apel.

Prezes Zarządu

Zdzisław Kowalczyk